

Tematică și bibliografie
examen de competență profesională – Noiembrie 2017

I. Tematica si bibliografia pentru Proba I – proba teoretica si Proba III – proba practica

A1) Audit financiar

1. Mediul de reglementare
 - 1.1. Cadrul legal aplicabil activității de audit financiar în România
 - 1.2. Cadrul internațional de reglementare pentru servicii de audit si asigurare
 - 1.3. Reglementari privind combaterea spalarii banilor
 - 1.4. Impactul legilor si al reglementarilor
2. Obținerea si documentarea initiala a misiunii
 - 2.1. Obținerea misiunilor si stabilirea onorariilor, reclama si publicitate, tarife sub costuri
 - 2.2. Numirea auditorului – obligatii initiale
3. Codul privind conduita etică și profesională în domeniul auditului financiar
 - 3.1. Principii fundamentale
 - 3.2. Codul etic al profesionistilor contabili
 - 3.3. Cazuri de amenințare a independenței și măsurile de siguranță care se impun
 - 3.4. Frauda si eroare
 - 3.5. Raspundere profesionala
4. Planificarea misiunilor de audit financiar
5. Pragul de semnificatie
6. Evaluarea riscurilor și controlului intern
7. Probele de audit
8. Auditul elementelor situatiilor financiare
 - 8.1. Auditul imobilizarilor necorporale
 - 8.2. Auditul activelor corporale pe termen lung
 - 8.3. Auditul imobilizarilor financiare si a investitiilor pe termen scurt (a instrumentelor financiare , in cazul utilizarii IFRS)
 - 8.4. Auditul stocurilor
 - 8.5. Auditul creantelor
 - 8.6. Auditul trezoreriei
 - 8.7. Auditul datoriilor comerciale si de alta natura
 - 8.8. Auditul creantelor si datoriilor salariale
 - 8.9. Auditul impozitelor si taxelor
 - 8.10. Auditul capitalurilor proprii

- 8.11. Auditul împrumuturilor pe termen lung
- 8.12. Auditul altor datorii
- 8.13. Auditul altor active
- 8.14. Auditul veniturilor și vanzarilor
- 8.15. Auditul cheltuielilor și achizițiilor
- 8.16. Auditul contului de profit și pierdere
- 8.17. Auditul fluxurilor de trezorerie
9. Părți afiliate
10. Evaluarea și revizuirea misiunii
11. Auditul grupurilor de societati
12. Alte angajamente
 - 12.1. Angajamente de natura auditului și servicii de asigurare
 - 12.2. Auditul situațiilor financiare previzionate
 - 12.3. Misiuni de audit intern
 - 12.4. Servicii conexe și alte misiuni de asigurare
13. Documentarea misiunii de audit
14. Raportare
 - 14.1. Raportul de audit
 - 14.2. Raportarea către cei însărcinați cu guvernanta corporativă
 - 14.3. Alte rapoarte

Bibliografie:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
2. Legea 162/2017 privind auditul statutar, publicată în MO nr. 548 din 12 iulie 2017;
3. Hotărârea Guvernului României, nr.433/2011, pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Camerei Auditorilor Financieri din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 18 mai 2011;
4. Manual de Reglementari Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte servicii de asigurare și Servicii Conexe, Ediția 2015;
5. Ghid pentru un audit de calitate, Ediția 2012;
6. Codul etic al profesioniștilor contabili –Ediția 2015;
7. Hotărârea nr. 18 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Normelor privind revizuirea calității activității de audit financiar și a altor activități desfășurate de auditorii financiari;
8. Hotărârea Consiliului CAFR nr. 44 din 23.03.2005 pentru aprobarea Normelor privind stabilirea numărului mediu minim de ore pentru finalizarea unei misiuni de audit financiar;
9. Hotărârea nr. 68 din 21 decembrie 2015 pentru aprobarea Normelor privind instituirea de către auditorii financiari a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului;
10. Hotărârea nr. 6 din 21 februarie 2014 privind aprobarea Normelor de pregătire profesională continuă a auditorilor financiar
11. Regulamentul 537/2014 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI, din 16 aprilie 2014, privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei

A2) Contabilitate generală

1. Cererea de informații contabile: utilizatorii de informații contabile și necesitățile lor

- informaționale;
2. Analiza poziției și a performanței financiare a entității potrivit situațiilor financiare anuale;
 3. Politicile contabile și notele explicative la situațiile financiare anuale;
 4. Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile, potrivit Cadrului general conceptual pentru raportarea financiară;
 5. Obligațiile ce revin, potrivit legii, persoanelor juridice, pe linia organizării și conducerii contabilității;
 6. Reglementari contabile conform OMFP nr. nr. 1802/29.12.2014:
 - 6.1 Contabilitatea activelor;
 - 6.2 Contabilitatea datoriilor și a provizioanelor (ajustărilor);
 - 6.3 Contabilitatea capitalurilor proprii și a rezervelor;
 - 6.4 Contabilitatea veniturilor, cheltuielilor și a rezultatului exercițiului financiar.
 - 6.5 Forma și conținutul situațiilor financiare anuale.
 - 6.6 Aprobarea, semnarea, auditarea și publicarea situațiilor financiare.
 - 6.7 Lucrările de închidere ale exercițiului financiar
 7. Reglementari contabile conform IFRS
 - 7.1 Contabilitatea activelor;
 - 7.2 Contabilitatea datoriilor și a provizioanelor (ajustărilor);
 - 7.3 Contabilitatea capitalurilor proprii și a rezervelor;
 - 7.4 Contabilitatea veniturilor, cheltuielilor și a rezultatului exercițiului financiar.
 - 7.5 Forma și conținutul situațiilor financiare anuale.

Bibliografie:

1. Legea contabilității nr.82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
3. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR;
4. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, publicat în Monitorul Oficial al României, nr.704/20.10.2009 cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
5. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
6. Regulamentul (CE) nr.1126/2008 al Comisiei din 3 noiembrie 2008, de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;

A3) Analiza și evaluarea critică a situațiilor financiare

1. Identificarea și evaluarea principalelor posturi de bilanț
2. Calculul și analiza indicatorilor de poziție financiară (lichiditate, solvabilitate, grad de îndatorare, rate de structură)

3. Calculul și analiza indicatorilor de rentabilitate și profitabilitate
4. Relația risc-rentabilitate (grad de îndatorare, rentabilitate economică, rentabilitate financiară),

Bibliografie:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.01.2017;
2. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR;

A4) Reguli de consolidare a conturilor

1. Condiții pentru întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate;
2. Întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate;
3. Conținutul notelor explicative la situațiile financiare anuale consolidate;
4. Raportul consolidat al administratorilor;
5. Auditarea situațiilor financiare anuale consolidate;
6. Aprobarea, semnarea și publicarea situațiilor financiare anuale consolidate;
7. Formatul bilanțului consolidat și al contului de profit și pierdere consolidat.
8. Formatul situației consolidate a poziției financiare și al situației consolidate de profit sau pierdere precum și alte elemente ale rezultatului global.
9. Principii aplicabile grupurilor de societati

Bibliografie:

1. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014 cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
3. Standardele Internaționale de Raportare Financiară, Ediția 2015, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), editura CECCAR – IFRS 3 „Combinări de întreprinderi”, IFRS 10 "Situații financiare consolidate", IFRS 11 "Angajamente comune", IFRS 12 "Prezentarea intereselor existente în alte entități";
4. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;

A5) Contabilitatea costurilor și contabilitatea managerială

1. Concepte, terminologie;
2. Clasificări privind costurile;
3. Metode de calculație a costurilor.

Bibliografie:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1826/2003, pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.23/12. ianuarie 2004;

Bibliografie facultativă:

1. Control de gestiune, Prof.univ.dr.Ion IONASCU; Prep.univ.Andrei Tiberiu FILIP; Prep.univ.Mihai Stere; disponibil la

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=105&idb=20>

A6) Audit intern

1. Cadrul legal al activității de audit intern în România;
2. Definiția și obiectivele auditului intern;
3. Misiune, competențe și responsabilități;
4. Programe de asigurare și îmbunătățire a calității: evaluări interne, evaluări externe, rapoarte, prezentarea neconformităților;
5. Standarde de performanță;
6. Managementul riscului, control și guvernanta în cadrul entității;
7. Planificarea, obiectivele, aria de aplicabilitate și resursele alocate misiunii de audit intern;
8. Realizarea misiunii: identificarea, documentarea, analiza și evaluarea informațiilor;
9. Comunicarea rezultatelor;
10. Monitorizarea implementării recomandărilor

Bibliografie:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
2. Legea 162/2017 privind auditul statutar, publicată în MO nr. 548 din 12 iulie 2017;
3. Ordonanța Guvernului nr.37 din 29 ianuarie 2004 pentru modificarea și completarea reglementărilor privind auditul intern, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91/31.01.2004 și aprobată prin Legea nr.106 din 7 aprilie 2004;
4. Hotărârea nr. 48 din 26 iunie 2014 pentru adoptarea Normelor obligatorii din cadrul internațional de practici profesionale (IPPF), emise de Institutul Global al Auditorilor Interni (IIA Global), ediția 2013, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
5. Hotărârea nr. 56 din 2 noiembrie 2015 pentru aprobarea Ghidului privind implementarea Standardelor internaționale de audit intern;
6. Ghidul privind Implementarea Standardelor Internaționale de Audit Intern

II. Tematica si bibliografia pentru Proba II – proba grila

Alte discipline corelate cu auditul financiar

B1) Drept comercial

1. Noul cod civil și Legea pentru punerea sa în aplicare.
 - 1.1 Profesioniștii
 - 1.2 Intreprinderea
 - 1.3 Forme de societati
2. Societățile prevăzute de Legea nr. 31/1990
 - 2.1. Formele societăților. Particularități;
 - 2.2. Actul constitutiv al societăților;
 - 2.3. Constituirea societăților;
 - 2.4. Funcționarea societăților;
 - 2.5. Lichidarea societăților;
 - 2.6. Procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Bibliografie:

1. Legea nr. 287/2009 privind Noul Cod Civil, republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017: Titlul preliminar - Capitolul I - Dispoziții generale
Titlul IX, Capitolul VII - Contractul de societate
2. Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017 – Capitolul II. Dispoziții cu privire la titlul preliminar al Codului civil și cu privire la unele legi
3. Legea nr.31 din 16 noiembrie 1990, privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1066/ 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
4. Legea nr. 85 din 25 iunie 2014, privind procedurile de prevenire a insolvenței si de insolventa, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
5. Legea nr.26 din 5 noiembrie 1990, privind Registrul Comerțului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
6. Orice material bibliografic care acoperă subiectele abordate.

Din legislatia data ca bibliografie sunt relevante titlurile si capitolele care acopera tematica.

B2) Drept fiscal

1. Cadrul legislativ;
2. Calculul si inregistrarea impozitului pe profit;
 - 2.1. Contribuabili, cote de impozit, facilitati fiscale

- 2.2. Modalitatea de calcul a impozitului pe profit
- 2.3. Aspecte fiscale internationale
- 2.4. Plata impozitului si depunerea declaratiilor fiscale
3. Calculul si inregistrarea impozitelor si contributiilor datorate in legatura cu capitalul uman
 - 3.1. Contribuabili si categorii de venituri impozabile
 - 3.2. Calculul impozitului pe venituri din salarii si asimilate salariilor
 - 3.3. Declararea si plata impozitului pe veniturile din salarii si asimilate salariilor
 - 3.4. Impozitarea la sursa a veniturilor din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
 - 3.5. Declararea si plata impozitului pe veniturile din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
 - 3.6. Determinarea contributiilor sociale aferente venituri din salarii si asimilate salariilor
 - 3.7. Plata si declararea contributiilor sociale aferente venituri din salarii si asimilate salariilor
 - 3.8. Determinarea contributiilor sociale aferente venituri din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
 - 3.9. Plata si declararea contributiilor sociale aferente venituri din activitati independente, din investitii, din premii si din alte surse
4. Calculul si inregistrarea TVA;
 - 4.1. Operatiuni in sfera taxei si persoane impozabile
 - 4.2. Cote de TVA, baza de impozitare si operatiuni scutite
 - 4.3. Exigibilitatea si faptul generator
 - 4.4. Locul operatiunilor cuprinse in sfera de aplicare a taxei
 - 4.5. Regimul deducerilor
 - 4.6. Persoanele obligate la plata taxei
 - 4.7. Regimuri speciale
 - 4.8. Obligatii declarative
5. Impozitul pe dividende
 - 5.1. Determinarea impozitului pe dividende
 - 5.2. Aspecte privind plata si declararea impozitului pe dividende
6. Obligatii procedurale privind inregistrarea si plata impozitelor, taxelor si contributiilor pentru contribuabili.

Bibliografie:

1. Legea nr. 227 din 2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
2. Legea nr. 207 din 2015 privind Codul de procedură fiscală, publicata in Monitorul Oficial nr.547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;
3. Hotararea Guvernului nr. 1 din 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 22 din 13 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare, pana la data de 31.08.2017;

**Din legislatia data ca bibliografie sunt relevante titlurile si capitolele care acopera tematica.*

B3) Drept civil

1. Contractul

- 1.1 Noțiunea și clasificarea contractelor;
- 1.2. Încheierea contractelor;
- 1.3 Efectele contractului.

Bibliografie:

1. Legea nr.287/17.07.2009 privind Codul civil, republicată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15.07.2011, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017.

**Din legislația dată ca bibliografie sunt relevante titlurile și capitolele care acoperă tematica.*

B4) Dreptul muncii și protecției sociale

Bibliografie:

- 1. Legea nr.53 din 24 ianuarie 2003 Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;

B5) Sisteme informaționale și sisteme informatice

- 1. Criterii minimale privind programele informatice utilizate în activitatea financiară și contabilă;
- 2. Furnizarea serviciilor de certificare calificată. Suspendarea și încetarea valabilității certificatelor;
- 3. Contractele încheiate prin mijloace electronice. Răspunderea furnizorilor de servicii ale societății informaționale;
- 4. Crearea, conservarea și consultarea arhivei electronice.
- 5. Instrumente de plată electronică.

Bibliografie:

- 1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2634/2015 din 5 noiembrie 2015 privind documentele financiar-contabile, publicată în Monitorul Oficial nr.910 din 9 decembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
- 2. Legea nr.455/2001 privind semnătura electronică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.429/31.07.2001, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
- 3. Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 959/29.11.2006, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017;
- 4. Legea nr.135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 345/22.05.2007, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017.
- 5. Regulament BNR nr. 6 din 11 octombrie 2006 privind emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanții la tranzacțiile cu aceste instrumente, publicat în

Monitorul Oficial, Partea I 927 15 noiembrie 2006. Disponibil și pe site-ul BNR (www.bnr.ro) la secțiunea legislație financiar-bancară, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 31.08.2017.

B6) Economia întreprinderii, economie generală și financiară

1. Calculul și analiza indicatorilor financiari (indicatori de rentabilitate (profitabilitate), de lichiditate, de îndatorare (de risc), de gestiune (de activitate), ai politicii de dividend și alți indicatori (cum ar fi nevoia de fond de rulment, fondul de rulment, EBIT, EBITDA etc.)
2. Avantajele și limitele utilizării indicatorilor financiari
3. Evaluarea investițiilor (rata rentabilității nominale, durata recuperării, evaluarea în condiții de incertitudine, rata internă de randament, valoarea actualizată netă, indicele de rentabilitate)
4. Decizia de finanțare a activității (prin emitere de acțiuni, prin împrumuturi pe termen lung, prin leasing, prin împrumuturi curente)

Bibliografie:

- Doar capitolele relevante –

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=89&idb=20>

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=300&idb=6>

B7) Matematică și statistică

1. Calcule matematice ce se efectuează la întocmirea situațiilor financiare;
2. Dobânda și operațiunile de actualizare;
3. Obținerea și prelucrarea primară a datelor;
4. Prezentarea și reprezentarea grafică a datelor.

Bibliografie facultativă:

1. Matematici pentru economisti - Prof.univ.dr.Gheorghe CENUSA, Prof.univ.dr.Radu SERBAN, Conf.univ.dr.Constantin RAISCHI
Cap XII, Cap XIII, Cap XIV, Cap XV

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=21&idb=6>

III. Tematica și bibliografia pentru Proba III – probă practică

Tematica și bibliografia pentru proba practică (P III) este formată din punctele A1, A2, A3, A4, A5 prezentate la capitolul I „Tematica și bibliografia pentru Proba I – proba teoretică”.